

Hoe vertalen Belgische coöperaties de ICA-principes in de praktijk?

Casus: Tapazz cvba

Kenmerken

- Opggericht in 2012
- Burgercoöperatie
- Meer dan 1000 gebruikers
- 96 wagens

“Grote uitdagingen aanpakken

gaat het beste indien een grote groep mensen zich hier achter zet. En ieder op zijn manier met zijn unieke talenten bijdraagt aan een groter geheel. De coöperatieve principes waarin iedereen mee kan participeren in ons bedrijf passen hier prachtig in. Onze leden raken zo betrokken en kunnen actief hun schouders onder onze missie zetten.”

**Maarten Kooiman,
Oprichter**

Ontstaan

Tapazz is een autodeelplatform dat particulieren toelaat om hun eigen wagen te verhuren. Tapazz startte in 2012 met eerste testtrajecten vanuit Virtual Ignition BVBA - solutions for a better world. Na een testperiode, waarbij ook verzekeraar P&V en de stad Antwerpen betrokken werden, werd Tapazz cvba opgericht om samen vanuit een coöperatieve vennootschapsvorm te zorgen voor een duurzame mobiliteit & samenleving.

Missie

Bij Tapazz bouwen ze samen aan een duurzame mobiliteit & samenleving. Tapazz biedt een online platform aan waar je gemakkelijk je auto kan delen met andere mensen. Door onze wagens te delen, hebben we minder wagens nodig om meer mensen te bedienen. Wist je dat 1 gedeelde wagen tot 12 andere wagens vervangt?! Als verhuurder biedt Tapazz jou de mogelijkheid om aan hun missie bij te dragen en je wagen beter in te zetten met alle sociale, ecologische en financiële voordelen van dien. Als huurder heb je de mogelijkheid een wagen te boeken volgens jouw wensen, waar en wanneer je maar wil. Ook jij draagt zo je steentje bij.

Tapazz gelooft in samenwerking en co-creatie tussen talenten die op elkaar kunnen bouwen/vertrouwen en durven de handen in elkaar te slaan voor een betere maatschappij. Logisch dat ze dan ook veel belang hechten aan openheid, flexibiliteit en dat ietsje meer doen voor elkaar (#extramile). Dit alles verklaart ook waarom ze een coöperatie zijn: een bedrijf met een duidelijke missie, een transparante structuur en een heleboel kleine aandeelhouders die samen beslissen.

Vrijwillig en open lidmaatschap

Tapazz is een burgercoöperatie. Iedereen die mee wil werken aan een duurzame mobiliteit en samenleving en zijn auto wil delen kan coöperant worden van dit autodeelplatform.

Op dit moment heeft Tapazz meer dan 1000 gebruikers en 96 wagens. Het platform beheert een toepassing die particulieren toelaat om hun eigen wagen te verhuren. De verhuurder registreert zijn wagen online (zonder abonnement) en mag zelf aangeven met wie hij zijn of haar wagen wil delen. Tapazz is vooral bedoeld om weinig gebruikte gezinswagens beter te benutten, en zo auto's uit het verkeer te halen. Maar het biedt deelnemers ook een manier om geld te verdienen aan hun wagen of om een wagen te gebruiken zonder er één te moeten kopen.

Wil je dit platform gebruiken hoef je geen coöperant te worden, ook al spoort Tapazz lidmaatschap aan.

Tapazz werkt met verschillende soorten aandelen. De drie oprichters hebben A-aandelen en de coöperanten hebben C-aandelen. Alhoewel het gebruikersaantal na 1 jaar op rond 1000 gebruikers ligt en snel stijgt, ligt het aantal vennoten op dit moment nog maar op enkele tientallen. Maar eens dat Tapazz en de voordelen van hun model beter gekend zijn, verwachten ze meer vennoten aan te trekken. B-aandelen zijn voorzien voor werknemers, maar hiervoor zijn nog geen aandelen uitgegeven. De prijs van een aandeel bedraagt 100 euro en wijzigt in principe niet.

De procedure om coöperant te worden, staat duidelijk te lezen op de website van Tapazz. Indien een kandidaat-vennoot niet zou worden toegelaten tot de coöperatie zou deze beslissing worden gemotiveerd door de raad van bestuur.

Democratische controle door de leden

Tapazz werkt met het systeem één aandeel is één stem op de Algemene Vergadering. Hoe meer aandelen, hoe meer stemmen. Om het systeem democratischer te maken, nemen ze de regelgeving van de Nationale Raad voor de Coöperatie in acht, die een maximumplafond van 10% legt op het aantal stemmen dat één individuele aandeelhouder kan hebben.

Tapazz wil hun coöperanten actief betrekken bij het reilen en zeilen van de coöperatie. Eens dat je coöperant bent, ontvang je updates en informatie over de groei van het bedrijf. Vennoten hebben dan ook de mogelijkheid om met andere aandeelhouders ideeën rond de missie te delen en samen te overleggen. Zo organiseert Tapazz op regelmatige basis evenementen om iedereen samen te brengen, zoals Connect & Create @ Tapazz. Hier wordt nagedacht over nieuwe acties en marketing, maar ook politieke thema's zoals een juist parkeerreglement voor deelauto's en co-creatie rondom de laatste nieuwe snufjes op vlak van technologie.

Na hun eerste werkingsjaar, beoogt Tapazz proactief inspanningen te ondernemen om de vennoten te laten deelnemen aan de A.V. De coöperanten zullen de kans krijgen om op voorhand een aantal documenten (jaarverslag, jaarrekening) te ontvangen. Er zal ruimte voor vragen van coöperanten op de

A.V. zijn. De rechten en plichten van de coöperanten worden tijdens de vergadering duidelijk gecommuniceerd en “vragen van vennoten” zal een apart agendapunt worden.

De duurtijd van een bestuurdersmandaat is beperkt in tijd tot drie jaar en er is een uitgeschreven procedure hoe men zich kandidaat kan stellen voor de Raad van Bestuur. Op dit moment telt de raad van bestuur 3 leden en zal in de toekomst verder uitgebreid worden.

Economische participatie door de leden

Iedereen die duurzame mobiliteit wil bevorderen kan financieel participeren in Tapazz door minstens 1 aandeel te kopen ter waarde van 100 euro, per wagen die je verhuurt. Je hoeft echter geen venoot te zijn om van dit autodeelplatform gebruik te maken. Alleen als je als verhuurder je huurinkomsten buiten dit platform wilt spenderen dan wordt je gevraagd om coöperant te worden en de eerste 100 euro van je huurinkomsten te gebruiken voor de aankoop van een Tapazz-aandeel. Tapazz steekt 30% van de huurprijs op zak, de rest gaat naar de auto-eigenaar. De prijs wordt door de verhuurders zelf bepaald, al geeft Tapazz daarover wel richtlijnen. Als huurder hoef je geen aandeelhouder te worden, maar dat mag uiteraard wel als je de missie van Tapazz mee wilt helpen uitdragen. De dienstverlening van Tapazz is gericht naar de vennoten, maar ook niet vennoten kunnen genieten van hun diensten.

Tapazz financierde zijn eerste maanden met een combinatie van spaargeld, leningen van de oprichters en kleine ondersteuning door partners. Daarbij kwamen geleidelijk ook de eerste maandelijkse inkomsten uit commissie op huurgelden. Ondertussen bedraagt het eigen vermogen van de cvba meer dan 70% van het totaal van de passiva op de balans. Zo garandeert Tapazz financiële onafhankelijkheid van externe financiers.

Tapazz geniet erkenning door de Nationale Raad voor de Coöperatie (NRC) en beperkt statutair het jaarlijks dividend tot 6%. De beslissing tot resultaatbestemming zal jaarlijks genomen worden door de Algemene Vergadering op voorstel van de raad van bestuur. Coöperanten krijgen, indien de winst het toelaat, een billijke vergoeding voor de middelen die ze inbrengen. Het restant wordt gebruikt voor de herinvestering in de ontwikkeling van de coöperatie (bv. communicatieacties rond eigen werking en de deeleconomie in het algemeen), de opbouw van reserves, of om de coöperatieve beweging en sociale doelstellingen te ondersteunen (bv. het organiseren, informeren en betrekken van de burger bij het samen aanpakken van maatschappelijke uitdagingen, het stimuleren van innovatie en nieuwe oplossingen op het vlak van sociaal ondernemerschap, co-creatie en duurzame mobiliteit).

Autonomie en onafhankelijkheid

Tapazz is eigendom van haar vennoten en blijft financieel onafhankelijk. Tapazz heeft eenmalig subsidie ontvangen voor de oprichting van de coöperatie. De activa worden hoofdzakelijk met eigen vermogen gefinancierd. Er is geen maximum op het aantal aandelen en de gemiddelde venoot bezit 1-3 aandelen. De coöperatieve aandelen worden niet verhandeld op de beurs en staan steeds vast voor een periode

De uitwerking van deze casus is een initiatief van Coopkracht in het kader van het ICA-kompas. Dit materiaal mag gebruikt worden met verwijzing naar Coopkracht – overlegplatform voor coöperaties in Vlaanderen (www.coopkracht.org).

van drie jaar. Op die manier kan de financiële stabiliteit van de onderneming optimaal worden verzekerd. Aandeelhouders delen niet in de opgebouwde reserves wanneer ze de coöperatie verlaten. Het aandeel behoudt telkens haar waarde van 100 euro.

Onderwijs, vorming en informatiestrekking

Tapazz heeft heel bewust gekozen voor het coöperatieve vennootschapsstatuut omdat ze vele kleine aandeelhouders samen wil brengen en co-creëren rond eenzelfde (maatschappelijke) missie: zorgen voor een duurzame mobiliteit en samenleving.

Tapazz is trots op haar coöperatieve identiteit en communiceert daarover op verschillende manieren. Op de website werd er bijvoorbeeld een rubriek opgenomen die de bezoekers specifiek informeert over de coöperatieve werking. Elke vennoot ontvangt regelmatig updates en informatie over de groei van het bedrijf en hebben de mogelijkheid om met andere aandeelhouders ideeën rond de missie te delen. Zo organiseerde Tapazz op 23 januari 2014 een eerste Tapazz Night, waar ze brainstormden over de toekomst en mogelijkheden van onze P2P communities!

Daarnaast wordt op geautomatiseerde tijdstippen de vennoot afhankelijk van zijn betrokkenheid bij de organisatie verder opgeleid via mailings en uitnodigingen om feedback te geven op bepaalde onderdelen van de coöperatieve werking. Dit kan gaan over feedback op de flow van onze software maar ook over de organisatie van lokale events en acties.

Naar de toekomst toe wil Tapazz het maatschappelijk debat rond coöperatief ondernemerschap en duurzame mobiliteit aanwakkeren. Ze sensibiliseren regelmatig op verschillende events en fora het brede publiek over duurzame mobiliteit, zoals onlangs op CIVITAS 2013. Tevens is Tapazz lid van Coopkracht – het overlegplatform voor coöperaties in Vlaanderen en werden ze onlangs ambassadeur van het Coopkracht ICA-kompas. Hiermee onderschrijven ze het belang dat ze hechten aan de zeven coöperatieve principes. En, ze zijn niet schuw om te delen welke invulling ze geven aan de ICA-principes. Zo plannen ze de resultaten van de Self-Scan van het ICA-kompas terugvinden op hun website en als casus in de inspiratieomgeving van het ICA-kompas.

Samenwerking tussen coöperaties

Tapazz heeft momenteel een aanvraag lopen om erkend te worden voor de Nationale Raad voor de Coöperatie. Bij deze keuze van de leveranciers/dienstverleners genieten coöperaties de voorkeur boven andere ondernemingsvormen. Bijvoorbeeld, verzekeringen zijn een essentieel onderdeel in hun werking. Zo hebben ze samen met P&V – de grootste coöperatieve verzekeringsmaatschappij in België - een nieuw soort verzekeringspolis ontwikkeld en op de markt gebracht.

Waar mogelijk zoeken ze voor elk van hun acties en structurele werking partners in het coöperatieve landschap. Onlangs hebben ze een voorstel aan Ecopower cvba gedaan tot samenwerking voor een campagne rond gedeeld elektrisch vervoer. Voor de communicatie rond hun lancering en het uitwerken

De uitwerking van deze casus is een initiatief van Coopkracht in het kader van het ICA-kompas. Dit materiaal mag gebruikt worden met verwijzing naar Coopkracht – overlegplatform voor coöperaties in Vlaanderen (www.coopkracht.org).

van de statuten hebben ze samengewerkt met de coöperatieve dienstverleners Coopburo en Febecoop Adviesbureau.

Aandacht voor de gemeenschap

Tapazz is ontstaan om tegemoet te komen aan een maatschappelijk nood: een duurzame mobiliteit en samenleving. Tapazz biedt daarom een online platform aan waar je gemakkelijk je auto kan delen met andere mensen. Wist je dat 1 gedeelde wagen tot 12 andere wagens vervangt?! Dit betekent dat we er gedeelde wagen 11 wagens minder hoeven te produceren en dat al het materiaal dat anders verloren zou gaan tijdens de productie van deze wagens nu beter ingezet kan worden. Hetzelfde geldt voor de uitstoot van CO2 en andere schadelijke gassen tijdens de productie en distributie van deze wagens. En natuurlijk de grote hoeveelheid extra ruimte die op deze manier vrijgemaakt kan worden in drukke stadscentra. Dus Tapazz heeft direct impact op duurzame mobiliteit, maar ook indirect op de luchtkwaliteit, ruimtelijke ordening en sociale cohesie.

Op vlak van interactie met lokale stakeholders adviseren ze bedrijven en steden bij hun beleid op vlak van mobiliteit. Zo adviseert Tapazz steden over procesoptimalisatie, zodat aanvraagprocedures voor bijvoorbeeld parkeervergunningen in de toekomst simpeler kunnen verlopen. Bedrijven adviseren ze over hoe het verloningsbeleid naar mobiliteit toe eenvoudiger en flexibeler kan via een mobiliteitsbudget met Tapazz krediet. Daarnaast leidt Tapazz voor het initiatief Leuven Klimaatneutraal de werf rond (gedeelde) mobiliteit. Samen met een reeks verschillende stakeholders zitten ze om tafel en leiden ze een cocreatie sessie zodat zowel verschillende steden als collega's op dezelfde lijn staan richting duurzaamheid.

Tapazz heeft nog geen duurzaamheidsverslag opgemaakt omdat ze maar in 2014 zijn opgestart. Maar ze verwachten dat ze in de eersten jaren nog een vrij formaat zullen kiezen op vlak van duurzaamheidsrapportering.

Voor meer informatie, neem contact op met:

Coopkracht

Ines Rothmann

Coördinator

E: ines.rothmann@coopkracht.org

T: 03.294.1670

Tapazz cvba

Contactpersoon: Maarten Kooiman

Boerentoren, Schoenmarkt 36

2000 Antwerpen

E: maarten@tapazz.com

T: @TapazzCrew

F: tapazz on facebook

BE 055.989.7361